

حکمت تکریم والدین

از دیدگاه قرآن، سنت نبوی، علما، عرفا و شعرا

تألیف:

حنیف کریمی

سرشناسه		کریمی، خلیل، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	:	حکمت تکریم والدین از دیدگاه قرآن، سنت نبوی، علما، عرفا و شعرا/ تالیف خلیل کریمی.
مشخصات نشر	:	سنندج: آراس، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۱۶۰ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۰-۸۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	والدین -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	والدین در قرآن
موضوع	:	احترام و تکریم -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	اخلاق اسلامی
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۳ ج ۸ ک ۶/۶۳۵۳ BP
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۶۴۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۵۰۹۰۸۳

انتشارات آراس

حکمت تکریم والدین

از دیدگاه قرآن، سنت نبوی، علما، عرفا و شعرا

مؤلف: خلیل کریمی

ویراستار: ملا مصطفی حیدر نژاد

ویراستار نهایی: امیر نحوی

ناشر: آراس

طراح جلد: شیلان هوشیاری

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۳

تیراژ: ۲۰۰۰

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۰-۸۷-۱

مرکز پخش:

سنندج پاساژ عزتی انتشارات آراس

تلفن: ۰۸۷-۳۳۱۲۸۳۴۱

ایمیل: arasbooks73@gmail.com

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۵	 فصل اول: چرا و چگونه باید به والدین خود احسان کنیم؟
۱۵	 چرا؟
۱۸	 چگونه باید به پدر و مادر خود نیکی کنیم؟
۱۸	 چگونگی قدرشناسی از والدین در زمان حیات آنان
۲۱	 حق و حقوق پدر و مادر در خانواده پس از مرگ
۲۵	 فصل دوم: جایگاه واقعی والدین در خانواده
۲۶	 جایگاه اول: مؤسس بودن
۲۷	 جایگاه دوم: تعیین کننده
۲۷	 جایگاه سوم: معلم و مربی خانوادگی
۲۷	 مرحله‌ی اول: مادر اولین مدیر مدرسه و معلم کلاس
۲۸	 مرحله‌ی دوم: والدین مربی مهارت‌های زندگی و...
۲۸	 مرحله سوم: راهنمای آغاز زندگی مشترک
۲۹	 جایگاه چهارم: بخشندگی، بخشش‌داری، تجربه و عمر خود به فرزندان
۳۰	 سؤال و جواب اعرابی از پیامبر ﷺ
۳۳	 فصل سوم: دستورالعمل قرآن در باره‌ی احترام به والدین
۳۴	 دستور اول: نیکی کردن به پدر و مادر
۳۶	 پیام‌های تربیتی و معنوی آیه

- دستور دوم: فروتنی و طلب بخشش..... ۳۷
- دستور سوم: اتفاق به پدر و مادر..... ۴۱
- دستور چهارم: شریک قرار ندادن برای خدا و احسان به پدر و مادر..... ۴۳
- دستور پنجم: به پدر و مادر خود نیکی کنید..... ۴۵
- دستور ششم: به جا آوردن شکر خداوند و نیکی به پدر و مادر..... ۴۷
- دستور هفتم: پاداش نیکی به پدر و مادر..... ۵۰
- دستور هشتم: عدم اطاعت از والدین همراه با نیکی کردن..... ۵۲
- دستور نهم: احترام ویژه به مادران..... ۵۴
- خلاصه و نتیجه گیری..... ۵۹
- فصل چهارم: دستور العمل احترام به والدین طبق سنت نبوی..... ۶۳
- مقدمه..... ۶۳
- دستور اول: اولویت احترام به مادر و پدر..... ۶۵
- دستور دوم: برتری خدمت به پدر و مادر بر جهاد در راه خدا..... ۶۸
- دستور سوم: با رضایت والدین، خدا را از خود راضی کنید..... ۷۰
- دستور چهارم: خدمت پدر و مادر مقدم تر از نماز سنت..... ۷۱
- داستان..... ۷۳
- دستور پنجم: احسان به پدر و مادر و جهاد در راه خدا..... ۷۵
- داستان..... ۷۶
- دستور ششم: فضیلت احسان بر پدر و مادر..... ۷۷
- داستان..... ۷۸
- دستور هفتم: خدمت به والدین کلید ورود به بهشت..... ۸۱
- داستان..... ۸۲
- دستور هشتم: دوری از گناهان کبیره (نافرمانی پدر و مادر)..... ۸۴

داستان.....	۸۵
دستور نهم: پرهیز از دشنام و ناسزاگویی.....	۸۸
داستان واقعی.....	۸۹
دستور دهم: طلب مغفرت برای والدین بعد از مرگ.....	۹۰
نمونه‌هایی از اطاعت فرزندان نسبت به والدین.....	۹۱
فصل پنجم: احترام به والدین از نظر علما، عرفا، عقلا، شعرا.....	۹۳
دعای امام محمد غزالی در کتاب <i>أَيُّهَا الْوَلَدُ</i>	۹۳
دعای مادر ابوسعید ابوالخیر.....	۹۴
حکایت حضرت موسی <i>عليه السلام</i> و قصاب.....	۹۵
برای سنگ قبر پدر.....	۹۷
حق و حقوق والدین و وظیفه فرزندان.....	۹۹
وفای به عهد.....	۱۰۴
مادر.....	۱۰۵
وظیفه پدر و مادر.....	۱۱۶
در حسرت مادر.....	۱۱۶
نامه‌ای به مادر.....	۱۱۷
نوحه‌ی مادران.....	۱۱۸
پند پدر.....	۱۱۹
قلب مهربان مادر و دل بی‌رحم پسر.....	۱۲۰
نوحه‌ی پدر در مرگ فرزند خاقانی شروانی.....	۱۲۲
نامه‌ی یک دانش‌آموز به پدرش.....	۱۲۳
ای مادر عزیز که جانم فدای تو.....	۱۲۴
فصل ششم: دو داستان واقعی و آموزنده درباره‌ی اطاعت خالصانه فرزندان	

- از والدین خود ۱۲۷
- داستان قربانی کردن حضرت اسماعیل علیه السلام ۱۲۷
- ماجرای قربانی کردن حضرت اسماعیل علیه السلام ۱۲۸
- چگونگی اجرای امر الهی توسط پدر و فرزند ۱۳۱
- مرحله‌ی عمل و اجرای امر پروردگار ۱۳۲
- ناله‌ی مستان ۱۳۸
- خلاصه مباحث و نتیجه‌گیری ۱۳۹
- فصل هفتم: توصیه‌های کاربردی و دلسوزانه به والدین ۱۴۵
- توصیه حکیمانه جبران خلیل جبران به والدین ۱۴۵
- توصیه‌های دلسوزانه و واقع‌بینانه به والدین ۱۴۶
- توصیه اول: شناخت از جهانی که در آن زندگی می‌کنید ۱۴۶
- توصیه‌ی دوم: حساس و سخت‌گیر نباشید ۱۴۷
- توصیه‌ی سوم: از تحقیر، توهین و تهدید کردن فرزندان پرهیز کنید ۱۴۷
- توصیه‌ی چهارم: بین دختر و پسر تفاوت قائل باشید ۱۴۸
- توصیه پنجم: در حضور فرزندان دروغ نگوئید و مسخره نکنید ۱۴۸
- توصیه‌ی ششم: به فرزندان و کسانی که برای آنها محترم هستند ارزش قائل باشید ۱۴۹
- توصیه هفتم: به همسر فرزندان خود محبت کنید ۱۴۹
- توصیه هشتم: در زمان سختی از فرزندان خود حمایت کنید ۱۴۹
- توصیه‌ی نهم: طعنه و تحقیر را حذف کنید ۱۵۰
- توصیه‌ی دهم: مراقب و حافظ آرامش خانواده خود باشید ۱۵۰
- توصیه‌ی یازدهم: عضوی از خانواده را در جمع تحقیر نکنید ۱۵۰
- توصیه‌ی دوازدهم: در لیست محبت خانواده کسی را حذف نکنید ۱۵۱

- توصیه‌ی سیزدهم: تحریک نکنید..... ۱۵۱
- توصیه‌ی چهاردهم: مشکل را با ایجاد مشکلی دیگر بدتر نکنید..... ۱۵۱
- توصیه‌ی پانزدهم: دخالت نکنید..... ۱۵۲
- توصیه‌ی شانزدهم: تحریم نکنید..... ۱۵۲
- توصیه‌ی هفدهم: مالکیت زن و مرد شریک نمی‌پذیرد..... ۱۵۲
- توصیه‌ی هیجدهم: فرزندان هدیه الهی هستند..... ۱۵۳
- توصیه‌ی نوزدهم: تربیت اسلامی سرمایه‌ی معنوی والدین است..... ۱۵۳
- توصیه‌ی بیستم: رفتارهای زشت خود را له کنید..... ۱۵۴
- منابع و مأخذ..... ۱۵۷
- سایر تألیفات نویسنده..... ۱۵۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خوشر آن باشد که سر دلبران

گفته آید در حدیث دیگران^۱

مقدمه

امروزه در هر اجتماع کوچک و بزرگی، در ابعاد دینی، مذهبی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، علمی و... حتی برای ارتباط بین اعضای یک گروه در قالب تیم‌ها، احزاب و در سطوح وسیعتر در یک کشور و کشورهای متحد، قوانینی وجود دارد. آن قوانین در واقع به منظور تحقق اهداف و حفظ بقا و منافع گروهی، حزبی، و سیاسی آنها تهیه شده است.

روش، رویه، حدود، شرایط فعالیت، ارتباطات، قوانین و ضوابط انضباطی، حقوق و تکالیف، را به طور عام و خاص برای رعایت حریم‌ها و منافع افراد، تیم‌ها، سازمان‌ها، و ملت‌ها تدوین و ابلاغ می‌کنند و همه موظف، به رعایت و احترام و اجرای دقیق آن قوانین می‌باشند.

خانواده از مهم‌ترین ارکان اجتماع، و اولین مکان آموزش دین، مذهب، فرهنگ و روابط اجتماعی در جامعه است. مؤسس این نهاد بنیادین دو نفر می‌باشند، زن و مردی که در مراحل بعد به نام پدر و مادر در درون خانواده‌ها جایگاه و مقام ویژه‌ای پیدا می‌کنند.

متأسفانه در این نهاد تربیتی، علمی، اجتماعی، فرهنگی و دینی قوانین خاص و مشترکی تدوین نمی شود. و یا در اولویت قرار نمی گیرد. و چنانکه باید، برای این مؤسسان عاشق، متعهد و ایثارگر، در ابتدای زندگی دستورالعمل مدون و قابل فهمی که بتواند از این نهاد کوچک، اما پر مایه و اثرگذار در درون محافظت و حمایت کند، یا موجود نیست و یا در عمل به آن توجه نمی شود.

مهم تر و دردناک تر این است، که اراده‌ی مصمم و قوی در توجه و حمایت واقعی از جوانانی که با دلی عاشق و متعهد پا پیش می گذارند و سرود عشق و شادی و وحدت و همراهی سر می دهند و تأسیس نهاد مقدس خانواده را با جان و دل می خرنند در جامعه امروزی ما وجود ندارد.

این کتاب به منظور آگاهی دادن و احترام گذاشتن و قدرشناسی از آنانی است که ایثارگر واقعی خانواده خود هستند، نسبت به هم عاشق و متعهدند، و نسبت به فرزندان خود دلسوز و مهربان.

دستورالعمل احترام و قدرشناسی از والدین شامل دستوراتی از جانب پروردگار، پیامبر مکرم اسلام، و سایر پیامبران، علما، عرفا، و عقلا برای احیای جایگاه آنان در خانواده و جامعه است. امید می رود مورد رضایت حق تعالی قرار گیرد و اسباب خشنودی و دعای خیر همه‌ی پدران و مادران عزیز را فراهم آورد.

کتاب حکمت تکریم والدین شامل هفت فصل است. هر فصل آن به صورت جداگانه دستورات مهم و یا توصیه های ارزشمند و حکیمانه‌ای در باره‌ی ضرورت توجه، احترام و قدرشناسی نسبت به والدین را به فرزندان این جامعه یادآوری می کند، فرزندان که

رفتار آنان در خانواده نسبت به پدر و مادر به الگو و آینده فرزندان‌شان در آینده تبدیل خواهد شد. و فصل هفتم به توصیه‌های ویژه و دل‌سورانه، به والدین محترم در راستای تمهید مقدمات و تسهیل اجرای این دستورات و توصیه‌ها، در خانواده و جامعه توسط فرزندان اختصاص یافته است.